

CASAL D'ESQUERRA

ESTAT CATALÀ

BUTLLETI MENSUAL

HOM PREGA
L'INTERCANVI

Rambla de Prat, núm. 2 - GRÀCIA - Telèfon 78575

Núm. 3

GENER 1933

INSTITUT MUNICIPAL
D'HISTORIA DE BARCELONA
HEMEROTECA

VIDA NOVA

D'ençà de la darrera sortida del nostre BUTLLETÍ s'han produït dos fets principals que ens cal assenyalar i comentar des d'aquest lloc frontal del nostre portantveu. L'un —transcendental per a la nostra Pàtria—, ha estat

Collita de llibertats

(Dibuix de R. Opisso)

L'aprovació de l'Estatut inicial de les llibertats catalanes i la constitució subsegüent del primer Parlament, expressió de la sobirania del poble català. L'altre —transcendental per a la vida social del nostre "Casal"—, ha estat el trasllat que per la voluntat, l'energia, l'afecte i l'entusiasme de tots nosaltres, militants del mateix, ha portat la nostra Entitat des de l'antic estatge del carrer

de Santa Agueda, insuficient per contenir el seu desenrotllament, fins el nou estatge, espaiós i digne —de la Rambla de Prat i Salmerón— en que podrem desenvolupar activitats contingudes fins ara.

I heu-vos ací com comença una vida nova per a Catalunya, en el precís moment en que el "Casal", lliure d'entrebancs, pot volar fins els cims més alts de les activitats culturals, socials i patriòtiques, assolint el prestigi que deriva d'una tasca digna i reeixida; en el moment, doncs, en que també el "Casal" comença una vida nova.

Però vida nova vol dir renovació, transformació constant i continua cap a formes de superació. I si ens adormíem en la contemplació i elogi de l'obra feta, si no ens servíem d'ella com de palanca o instrument per a l'obra futura, mancaríem, indubtablement, als nostres deures socials i patriòtics. No compliríem com cal amb la noble missió que les generacions tenen, de procurar el millorament col·lectiu i individual de les generacions futures. Perquè és solament amb aquest encadenament de treballs i d'esforços generosos que la humanitat millora i pot arribar a la seva perfecció moral i material. I la història solament tractarà bé les generacions que saberen complir aquesta missió generosa, humana i universal. Per això nosaltres, catalans, hem d'agafar aquest Estatut migrat que ens han reconegut a Madrid i posar-nos tot seguit a la tasca, treient-ne tot el partit possible, utilitzant-lo com a instrument per catalanitzar Catalunya, per fer-la més rica, més justa i més forta. Per fer-la apta, la única paraula, per reclamar i exigir-les, si cal, noves llibertats col·lectives i individuals. Per això, nosaltres, militants del "Casal d'Esquerra Estat Català", de Gràcia, hem de voler omplir ben aviat el nou estatge de les múltiples activitats culturals, socials i polítiques de què som capaços, perquè sigui el que ha estat fins ara i més encara: un ferm puntal del Partit d'Esquerra Republicana i un baluard de les Joventuts que segueixen, ardides, les nobles inspiracions de Francesc Macià, símbol de les nostres llibertats nacionals i ciutadanes.

Aparells de Radio Moderns

3 vàlvules

A 100 pessetes

Demani una demostració sense compromís al seu domicili

Dirigir-se al carrer de Sta. Àgata, 8, pral., 1.^a
(junt al carrer de Salmerón)

"Les Gangues"

Sedes - Llanes - Cotons
Retalls a pès

Voltaire, 9 i 11 - Puigmartí, 1

BLAK S'CREAM

Crema pera broncejar el cutis

De venda a totes les Perfumeries i Centres d'Especifics

Laboratori UDA

BARCELONA

Sastreria

Casa

Carreras

Plaça del Sol, n.ºs 9 i 10

(Gràcia)

PERNAMBUCO

EL MILLOR CAFÉ

Preus sumament aventajosos per Cafès,
Bars, Restaurants, Lleteries, etc., etc.

Servei diari a domicili Salmerón, 87 (Gràcia)

Despatxos: RAMALLERES, 2 - TELEFON 17056
CARRER NOU, 25 - TELEFON 24464

Casa PONS

La més antiga i acreditada en
camises i corbates

Assortit en sueters, pullovers,
botins i guants de totes classes

Salmerón, 49 - Telèfon 73563

L'acte inaugural del nou estatge del "Casal d'Esquerra. Estat Català" de Gràcia

La Presidència de l'acte

El dimarts, 20 de setembre, tingué lloc l'acte inaugural del nostre nou estatge. Tot i el temps transcorregut, no volem deixar de ressenyar aquell acte magne que quedarà per sempre més com una fita memorable en la marxa ascendent del "Casal" i que ha deixat, a Gràcia, un sediment de records i d'entusiasmes que s'ha traduït, més tard, en l'augment de militants d'Esquerra que ha portat l'èxit esclatant del 20 de novembre al Districte VIII,è, com a la resta de Barcelona i de Catalunya.

La necessitat d'esmerçar les activitats nostres en l'obra d'habilitació del nou estatge, ens ha impedit ocupar-nos, per un temps, de la publicació del BUTLLETÍ. Avui, en tornar-ho a fer, volem que reflecteixi, doncs, la importància política que prengué l'acte inaugural a que ens referíem en començar.

Ens cal, primerament, dir com la Sala d'actes resultà petita per a encabir la multitud de militants que acudiren al "Casal", els quals, ultra la Sala d'actes, envairen el Cafè, Biblioteca, galeria i altres dependències annexes. Tinguérem la satisfacció de veure entre els assistents representacions de totes les Entitats d'Esquerra, de Barcelona, als quals fou agraïda, particularment, llur assistència. Els amics del *Casal Gracienc* acudiren amb llur bandera; així mateix hi era, també, la bandera de *L'Intransigent*. Ambdues ocuparen, a la Presidència, el lloc d'honor que els pertocava.

Quan la sala estava plena de gom a gom i ja no era possible encabir-hi ni una agulla, fou ocupada la Presidència pel President del Casal, En Nicolau Battestini, acompanyat del Conseller de la Generalitat senyor Ventura Gassol, de l'Alcalde de Barcelona senyor Jaume Aiguader, dels diputats a Corts senyors Puig i Ferrer i Dencàs, del Tinent d'Alcalde senyor Antoni Vilalta i Vidal, del Conseller de la Generalitat senyor Jover i Sarroca, del Diputat a la Generalitat, senyor Rebull, del Vice-President del "Casal", senyor Benet Mori, de la Presidenta de la Secció femenina senyoreta Donato, i

d'altres que no recordem exactament. La Presidència fou saludada amb una ovació entusiasta, inacabable.

Obrí l'acte

NICOLAU BATTESTINI

qui remarcà com el camí ascendent del "Casal" és el mateix d'Esquerra Republicana. El "Casal", digué, serà un puntal del Partit i una garantia de l'èxit i de la victòria. Per això serviran les nostres activitats, especialment en el terreny de la cultura, així la intel·lectual mitjançant la Biblioteca, curssets, conferències, etc., com la cultura física amb el cultiu de l'esport i el gimnàs. Tampoc volem descurar, digué, l'acció social per a la qual són les nostres col·laboradores excel·lents les sòcies que integren la Secció femenina. Ara podrem anar més endavant i plasmar una cooperativa de consum, una mutualitat i altres projectes del Consell i dels socis.

Battestini es referí, després, a l'Estatut que acabava d'ésser aprovat a Madrid per l'esforç, únicament, dels Diputats d'Esquerra Republicana i assenyala com amb l'Estatut cal que Catalunya basteixi l'edifici de les seves llibertats. Comença, digué, la tasca d'establir les llibertats que ens són reconegudes, primer pas cap a llibertats més grans que Catalunya pot obtenir en un pla de franca col·laboració amb la República. I en aquesta tasca, acabà, nosaltres, els del "Casal", volem tenir-hi el lloc d'honor que correspon a la nostra lleialtat envers Mària i al nostre amor per la Pàtria catalana.

Parlà, després,

ANTONI VILALTA I VIDAL

qui exaltà l'aire de festa que tenia l'acte i remarcà com el Partit estava en ple èxit, tant perquè havia estat aconseguida la realització d'una part del programa, com perquè era evident l'augment de puixança política que tenia, en l'acte que s'estava celebrant, una demostració esclatant.

Vilalta elogià els militants del "Casal", factors importants de la consciència catalana, liberal i democràtica de la barriada de Gràcia i acabà exhortant-los a que seguissin fidelment les orientacions del Partit i vetllessin perquè la política catalana seguís, sempre, una orientació esquerrista.

Tot seguit s'aixecà a parlar

MARC AURELI VILA

en nom de les Joventuts ardides que dins d'Esquerra representen un sentit d'irreductible nacionalisme i amb llur organització, patriotisme i valentia, són penyora d'una actuació ferma i sincera fins assolir la llibertat integral de Catalunya.

El President de la Federació d'Esquerra de Barcelona-Ciutat,

JOSEP DENCAS

remarcà en el seu discurs l'esperit revolucionari que informa l'època actual. Revolució que es caracteritza, diu, per la realització de profundes modificacions sense convulsions violentes. Es una revolució incruenta, però enormement eficaç. Així ha estat possible passar de l'unitarisme estatal a un inici federal, sense vessament de sang.

Estableix, després, un paral·lel entre els grans fets històrics que porten noves estructuracions estatals i socials, remarcant com la revolució de l'esperit representada pel Renaixement, inicià l'esplendor de l'època moderna i contemporània.

Dencàs segueix, després, els trets més essencials de l'evolució històrica de Catalunya i assenyala com la màxima puixança de la nostra Pàtria coincideix amb la seva expansió i hegemonia mediterrània i com la decadència de la Mediterrània, aleshores del descobriment del Nou Món, porta la decadència de la personalitat nacional de Catalunya, fins arribar a la perduda de les seves darreres llibertats.

Però la Mediterrània, amb la seva civilització, diu, ressorgeix. I en aquest bell despertar cal que Catalunya hi ocupi el seu lloc amb una personalitat política ben definida.

PUIG I FERRETER

comença el seu discurs glosant la vibració espiritual i l'entusiasme visible en el rostre de tots els assistents a l'acte. Aquesta vibració, diu, va més enllà del clos del "Casal". Es de tota Catalunya i és preludi del camí victoriós que seguirà el nostre Partit en les lluites electorals que s'apropen. I així podrem governar per realitzar les coses vives, tangibles i immediates del nostre programa.

Penseu, diu, que l'Esquerra és el Partit dels homes que pateixen, treballen i lluiten per la possessió de les llibertats individuals i collectives. L'Esquerra ha fet renéixer Catalunya de les profunditats on agonitzava. Per ella serem fills d'un Poble petit, geogràficament, però que marcarà la seva empremta en la història del món i serà admirat, arreu, per la seva cultura i pel seu treball.

Tot seguit s'aixecà a parlar l'Alcalde de Barcelona,

JAUME AIGUADER

qui expressà la seva satisfacció en parlar sota la bandera barrada, amb l'estel, que en les hores tristes i amargantes era el consol i la fe que ens guiava. Em plau també, diu, que haveu posat sota l'estrella el retrat de Francesc Macià, perquè ell l'ha portat arreu del món, durant l'exili, com un pregó emocionant de la virilitat i del braó d'un poble en lluita per reconquerir les seves llibertats.

Aiguader assenyala, després, com Esquerra Republicana era la confluència de gent que sentia profundament Catalunya amb gent que sentia profundament els anhels

de justícia ciutadana i social i com el Partit havia fet triomfar un catalanisme plenament liberal i republicà, de col·laboració lleial amb els homes de la República. Hem fet el camí junts, diu, i el farem sempre junts, perquè Catalunya i República són paraules que expressen una mateixa cosa: llibertat individual i col·lectiva. I si hem trobat una col·laboració favorable a la Península, és perquè hom sap que el govern de Catalunya l'ha de portar l'Esquerra i que, mercès a ella, Catalunya no serà mai un feude de les dretes i de la reacció antirepublicana.

Acaba demanant una disciplina rígida dins els rengles d'Esquerra, per tal que aquesta governi en bé de Catalunya i en bé de la República.

VENTURA GASSOL

clogué els parlaments amb un magnífic discurs, ple d'imatges i d'exaltat lirisme, a estones, que es fa difícil resumir.

Començà felicitant els militants del "Casal" i els seus dirigents, per l'esplèndid estatge que inauguraven, demostració evident de la potència política i econòmica de l'Entitat.

Gassol celebrà, després, la severitat de la instal·lació del nou local que contrasta amb la joia i espiritualitat que hi viuen i que són la veritable riquesa del "Casal".

Assenyala, tot seguit, com els homes d'Esquerra són els únics que han trobat el camí que portava a les llibertats de Catalunya i seran els primers a defensar-les, si algun dia perillessin. Els nostres enemics polítics, diu Gassol, podran ensenyar-nos la ciència de les terboleses polítiques, però coses d'honor i lleialtat, no poden ensenyar-nos-en cap.

Parla, després, de les facultats que són reconegudes a Catalunya en l'Estatut i expressa la seva confiança que dintre pocs anys Catalunya obtindrà facultats plenes per regir lliurement la seva vida política.

Ara podem estar satisfets, diu, de la victòria obtinguda en la noble lluita parlamentària. Cal dir als pessimistes: ¿No us satisfà l'Estatut perquè conté algunes limitacions? Doncs, anem en lluita noble, en contacte amb els homes de la República, a la superació d'aquestes limitacions i a l'obtenció de les plenes llibertats.

L'època dels planys ja ha passat, digué Gassol; ara estem a les realitzacions. Tots hem de treballar amb decisió i optimisme per fer obra positiva. I en les entitats com el vostre "Casal" és on es forma el català nou de la Catalunya nova, que arribarà a la seva llibertat total i plena.

L'acte d'avui, acaba, diu prou bé com el nostre poble es disposa a anar endavant, no amb cants de dolor, ni d'ira, sinó de llibertat i de joia, que ritmin amb la intensitat i l'alegria del nostre treball de cada dia, puix que ja tenim la sensació que treballem per Catalunya i sentim la frisança d'alçar la nostra Pàtria catalana per fer-ne la més justa i la més humana de totes les pàtries del món.

Tant el parlament de Gassol com els dels anteriors oradors, foren interromputs sovint per aplaudiments i ovacionats llargament en acabar.

L'obra de govern de la Generalitat de Catalunya

En Francesc Farreres i Duran, Secretari del Conseller d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya i Diputat a la Generalitat, donà al nostre "Casal" la interessant conferència que ressenyem a continuació:

Després d'unes paraules de presentació del president del Casal, senyor Battestini, el senyor Farreres i Duran començà dient que calia sortir al pas al derrotisme de l'adversari; exposant en contraposició a les seves campanyes, la intensitat de la labor realitzada pels homes de l'Esquerra en l'exercici, des de la Generalitat, de les funcions de govern a Catalunya. L'estat caòtic de les finances provincials, quan després del fet revolucionari els homes de l'Esquerra adquirien la responsabilitat de governar Catalunya, ha dificultat no pas poc la seva tasca. Hom havia despès en serveis secundaris, tals com el Patronat del Montseny, quantitats desproporcionades a la seva importància; ha calgut esmenar aquella política i un exemple de com s'ha fet està en la transformació d'aquest mateix Patronat, el qual, amb un pressupost més auster del que imaginava el seu creador per despendre en una zona limitada de la província—deixeu que usi del mot—de Barcelona, convertit en Servei forestal ha estès el seu radi d'acció a tot Catalunya, iniciant amb èxit la repoblació forestal de la nostra terra. Aquest cas es dona a tots els departaments de la casa; amb el pressupost de l'extingida Diputació, la Generalitat atén i crea serveis que irradien a tot Catalunya; una gran voluntat i la confiança en els destins del seu poble són el que dona aquesta força als actuals dirigents de la Generalitat. Així ha estat possible la intel·ligent labor de sanejament portada a terme per Josep Tarradelles, treballant per organitzar una burocràcia eficient que vingui a perpetuar la tradició de la Mancomunitat i esborrant de l'històric Palau de la Generalitat els pastitxos arquitectònics que l'enlletgien; l'obra formidable realitzada per Ventura Gassol, donant vida a les institucions bàsiques de la futura organització de l'ensenyament català; la de Pere Comes, substanciant les responsabilitats concretes pels homes de l'antic règim. Continua assenyalant la de cada un dels membres del Consell dins l'esfera que els correspon, fent remarcar que moltes vegades la seva tasca s'ha vist dificultat per antagonismes amb els organismes de l'Estat espanyol i incomprensió per part d'aquests.

Passa seguidament a ocupar-se de la part corresponent al Departament d'Agricultura, reivindicant per a Francesc Macià la glòria d'haver prestat a aquest important aspecte de l'economia d'un país tota l'atenció que li cal, contrastant amb l'abandó amb què havia estat tractat fins ara pels governants. Explica com ell, personalment, en els anys d'estudi durant la Dictadura i per l'observació directa del medi comarcal en què vivia, arribà a la conclusió que l'agricultura és la base de l'economia d'un país. Amb l'aportació de copiosos documents combat la teoria que posposava l'agricultura a la indústria i al comerç. Cita casos concrets en els quals els Poders públics afavoriren interessos industrials, perjudicant una xifra global d'interessos agrícoles molt més im-

portant. Es el cas de protecció a la indústria tartàrica, on, per afavorir una empresa s'arruïnen nombrosos colliters de tot Catalunya. Cita estadístiques del valor de la producció agrícola global a Catalunya i dels seus principals productes. Després d'una breu notícia de la importància que tenen els boscos en l'estat florent de l'agricultura, explica com la Generalitat ha intervingut en la defensa dels existents, aconseguint resultats positius; com ha iniciat l'improba labor de repoblar Catalunya, interessant financerament els propietaris en aquesta empresa per mitjà de la creació de parcelles tipus.

Explica com la Generalitat de Catalunya s'ha preocupat de la valorització i defensa dels productes de l'agricultura catalana, intervenint en la Conferència Internacional del Vi, i participant en l'organització d'exposicions i concursos, com els d'espàrrecs de Gavà i el recent de fruites a Sant Boi de Llobregat. Parla del perjudici que per a l'economia catalana representa la fixació del contingent per a la importació de fruites per part de França, perjudici que la Generalitat estudia la forma de minvar, fomentant, mentres altres solucions no s'arbitren, el consum de fruites en el mercat interior.

Parla després de l'atenció amb què se segueixen els problemes que afecten la riquesa ramadera, recordant que la Generalitat havia donat ja el primer pas per canviar l'orientació en la cria de bestiar porcí, important els primers reproductors de raça Large White, els quals, pel rendiment que donen de magres són de resultat econòmicament superior als de les races més esteses a Catalunya.

No es pot descuidar de dir que el Departament d'Agricultura ha complert amb la prometença que es feia al poble abans del fet revolucionari de posar l'ensenyament a l'abast de tothom. A la Granja Escola de Caldes Montbui, la Generalitat ha creat un nombre de beques perquè els fills de treballadors de la terra puguin cursar sense cap despesa els estudis de Tècnic Agrícola en el mateix pla que ho fa el fill d'un propietari o arrendatari benestant. Catorze d'aquestes beques es concediren ja pel curs que ha finit suara i un noble desig d'estímul s'ha establert entre els estudiants de Caldes; res no els diferenciava en el tracte, en l'alimentació, ni en el repartiment del treball; el becari, però, recordant potser que sols la seva absència era un sacrifici per a la seva família, ha multiplicat el seu esforç; l'altre, que potser s'hauria anat defensant en una forma més aviat passiva, ha aprofitat l'exemple i ha rendit tot el seu esforç.

Tot plegat, però, no són més que els fonaments per a una obra de gran envergadura que caldrà emprendre quan s'hagin resolt les dificultats que s'oposen a l'adaptació de serveis; de totes maneres, les orientacions assenyalades en l'obra de Govern de la Generalitat, pels homes que presideix Macià, per honestes, sòlides i ben traçades, hauran d'ésser forçosament seguides pels homes que els succeeixin temps a venir en llurs càrrecs, siguin del partit que siguin, si és que lleialment volen servir els veritables interessos de Catalunya.

La voluntat de Catalunya

1930

El resultat de les darreres eleccions, favorables al Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, diu d'una manera ben clara quin és el sentir en matèria política de la major part del nostre Poble.

Si reflexionem serenament, si fem un acurat anàlisi de la nostra mentalitat, veurem com el Poble evoluciona en sentit esquerrista, o sia cercant, amb un afany digníssim, el camí de perfecció, representat pel nostre allunyament de la invariabilitat, incompatible amb les funcions sublimes del nostre esperit.

El Poble Català en el moment històric actual no pot amotllar-se a realitats arcàiques, ni està capacitat per a idealismes que precisen una perfecció i una cultura que no té. Això ens explica la compenetració dels seus sentiments amb la ideologia i els principis bàsics del nostre Partit. I la prova més contundent d'aquesta afirmació és el resultat electoral amb 238.000 vots de catalans identificats absolutament amb l'ideari d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Aquesta xifra té una valor immensa; més, si tenim en compte la campanya de difamació projectada contra l'Esquerra per tots els altres Partits de Catalunya, que durant 17 mesos i en tots moments han llançat damunt nostre tota classe d'improperis i baixeses.

L'odi, la gelosia, el despit i l'enyorança de govern han omplert columnes senceres de premsa adversària. Doncs bé. Malgrat aquest derrotisme que indica en darrer terme una hipocultura, una regressió instintiva i una tasca antipatriòtica, el Poble amarat del més pur catalanisme, ha donat tota la seva confiança al nostre Partit, perquè creu d'una manera positiva que és la garantia d'una República esquerrista i d'una Catalunya nacionalista.

Aquest gloriós fet polític que dona a Catalunya una tònica de llibertat digna de comparar-se amb els pobles més avançats d'Europa, ha fet possible l'eliminació de la nostra terra d'un Partit d'arrels profundament espanyoles, i quina finalitat ha estat únicament i exclusivament destruir el nostre esperit nacional.

Feia uns trenta anys que la seva acció física gravitava damunt la nostra dissortada terra.

Valent-se del caire reaccionari que al catalanisme li donaren els homes de la Lliga Regionalista, provocaren un cisma entre els catalans, i recolzant-se en tota mena de concupiscències i favoritismes, assoliren per molt de temps l'hegemonia política dins la nostra terra.

Aquest Partit Radical, d'acord d'una manera més o menys difusa, amb els propòsits ben clars de la repulsiu monarquia borbònica, d'absorció i de destrucció de l'iriponent moviment de la nostra reivindicació nacional, es complementaven, i d'una manera sincrònica ofegaven moltes vegades en sang les nostres ànsies de llibertat.

La caiguda de la monarquia que atentava contínuament a la raó i als nostres sentiments i la major cultura política del nostre proletariat, han fet possible l'obra més culminant de les eleccions passades.

*Als grans patriotes de les
"Estat Català del dia"
es tot cor*
B. Mori

1930. *Macià, segrestat per la policia monàrquica i espanyola, és condeixat per tornar a Catalunya a lluitar contra la monarquia borbònica i Pàtria catalana engrinollada i atuída sota el pes de la Dictadura. Era g ho! — fou ministre del rei depravat i cínic.*

1932. *Macià dona compte al poble català de l'aprovació de l'Estat 1930-1932!! Dos anys de vida del Pare de les Llibertats catalanes. l'ideal i plena de sacrificis. D'aquesta vida admirable que ha fet possible Generalitat de Catalunya.*

No és d'un Partit aquesta victòria, és tota Catalunya conscient que foragita per sempre més una malura que ens xuclava la saba de la nostra Nacionalitat.

I ara siguem dignes i que la germanor sia la nostra norma.

Als catalans ens poden allunyar ideologies polítiques, maneres de pensar religioses, doctrines filosòfiques, conceptes oposats del supersentit estètic de les coses, discrepàncies completament humanes, però tenim el convenciment que totes aquestes diferències ideològiques, davant la Catalunya dels nostres amors, davant d'aquesta Pàtria que sols en nomenar-la acuden als nostres ulls llàgrimes d'emoció, s'aplanaran. Serem, abans que tot, catalans, i tots plegats respectant-nos mútuament les nostres naturals ideologies treballarem amb fe per la nostra Pàtria, que és la Mare de tots.

B. MORI

Avant joventut!

No ha estat mai possible deturar el temps. Es una impossibilitat metafísica, diuen els escolàstics, tornar deu anys enrera.

Història cultural i Història política

El dia 26 de novembre, a la nit, el Rector de la Universitat de Barcelona i Diputat a Corts Catalanes J. Serra i Hunter, donà al nostre "Casal" una notable Conferència amb el tema enunciat.

Nicolau Battestini, President del "Casal", digué en unes paraules preliminars que el "Casal", després de la interrupció obligada pel període de lluita electoral, reprenia el Cicle de conferències político-culturals que tant havien contribuït a desvetllar i afinar la sensibilitat política dels militants del "Casal" i dels veïns de Gràcia. I havien demanat al Dr. Serra i Hunter que honorés la tribuna del "Casal" inaugurant el nou Cicle de conferències, perquè ell, per la seva dignitat i recititud, per la seva bondat i les seves obres i per l'alt càrrec que ocupava, era l'exponent més alt de la intel·lectualitat catalana. Era la intel·ligència posada al servei del Poble.

Jaume Serra i Hunter, ovacionat en aixecar-se a parlar, comença dient que sentia encara el cansament d'una setmana d'intensa propaganda electoral, pel difícil que li havia estat a ell, acostumat a improvisar sobre temes de filosofia i d'història, deixar el seu auditori i enfrontar-se amb un públic polític.

Afegí que hom li havia preguntat, a manera d'interviú, quina impressió havia experimentat en trobar-se per primera vegada davant les multituds polítiques dels mítings i que la seva resposta havia estat que a aquestes multituds no era la primera vegada que les veia, sinó que, encara que de problemes diferents, havia parlat amb elles a diferents Ateneus.

Referint-se a l'obra d'Esquerra, manifestà que des de fa temps es trobava identificat amb ella i manifestà que tot liberal, tot intel·lectual, no ha de mostrar-se egoista, limitant-se a l'esfera reduïda del seu camp d'acció, puix que tota intel·ligència que no es posi al servei de sentiments més elevats és inútil i les masses, freturoses de saber, tenen dret a que se'ls porti un xic de la saviesa que no és pas obra d'uns quants éssers privilegiats, sinó de tota la humanitat.

Entrant de ple en el tema de la conferència, digué que no hi ha res que tingui l'atractiu de la història. Aquesta, en els temps que vivim, té una transcendència capital, ja que representa la vida: és una obra estrictament humana.

Comença la cultura quan comença la història, és a dir, quan l'home es converteix d'una joguina de la natura en el seu propietari i triomfador. L'home primitiu necessita fer un esforç tan gran que no li queden energies per pensar en ell mateix, i ha de passar molt de temps abans de convèncer-se que el que realitza no és per ell sol, sinó per a tots els seus descendents.

Els fets històrics són els que tenen la complexitat més gran.

Serra i Hunter, després d'estendre's en assenyades consideracions i exemples sobre la importància d'alguns fets humans, remarca com la història política és la història externa i la de la cultura és la interna, afegint que avui ha d'interessar-nos sols d'una manera molt secun-

*les Joventuts d'Esquerra
Districte VIII*

in Havia

*és conduït altra vegada a la hospitalària i generosa Bèlgica que ell havia
bònica i recollir el guant amb que Alfons XIII havia desafiat — covard! — la
Era governador Despujol, i el seu cuñyat Ventosa i Calvell — recordeu-*

*e l'Estatut que conté unici de les llibertats recuperades.
atalanes. Dos anys més de vida austera i recitilnia; de vida consagrada a
t possible l'ensorrament de la monarquia i el ressorgiment de la gloriosa*

Els pobles, com les races, ni moren ni desapareixen. Tindran llurs decadències, llurs hores d'atuïment.

Catalunya decandia, perquè la joventut catalana estava lliurada per complert a l'esport i al ball; perquè la joventut catalana tenia aquell esperit xiroi i sagristanesc que animava els Pomells de Joventut.

Resultava amarg contemplar com per damunt dels problemes tan transcendents per a la formació de les Joventuts, la majoria d'ella, guiada per homes anti-nacionalistes i anti-liberals, fos portada per aquells camions de folklorisme.

Nosaltres, Joventuts d'Esquerra Estat Català, lluitàvem per tal d'enrolar als nostres rengles i fer-li comprendre els problemes més humanitaris de Catalunya, aquella Joventut despreocupada, aquella Joventut mancada de sentit patriòtic.

A la fi podem dir que hem lluitat i hem vençut. No podia passar res més: era previst.

La victòria d'Esquerra Republicana de Catalunya, partit d'homes joves, és el triomf nostre, és el triomf de les Joventuts de Catalunya.

Tanmateix, amics, ara que la Joventut s'ha desvetllat i porta una empenta formidable, cal preparar-la, cal capacitar-la per anar a la completa llibertat de Catalunya.

Avant, Joventut!

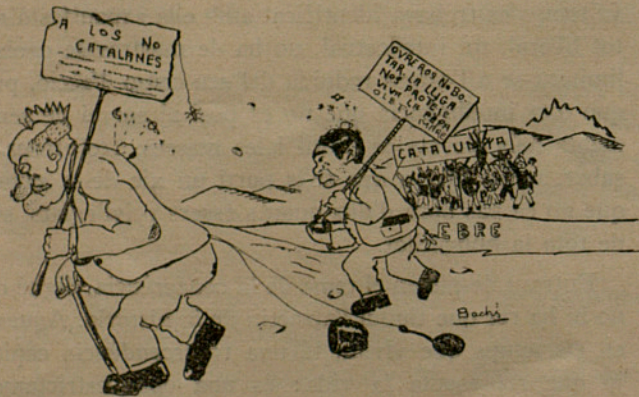
JOAN FUSTER I SEGÚ

dària la història de les guerres, conquestes, nissagues, matrimonis de reis prínceps, etc. Pel contrari, ha de preocupar-nos el que marca un solc profund en l'existència de l'home de voluntat bona i ferma: les activitats de l'esperit.

Prosegueix explicant quina ha estat la trajectòria de la humanitat i remarca com s'apropa al collectivisme. Afirmar que quan fou possible reconèixer que l'home tenia una valor, fou quan hi hagué possibilitats de pensar en la cultura. Glosa i analitza els ideals de llibertat, igualtat i fraternitat i considera que l'home contemporani és, probablement, l'home del segle xx o, millor encara, l'home de la post-guerra, arribant a la conclusió que la cultura dels savis i la intel·ligència estan en crisi.

Examina les característiques que presenta l'esdevenidor de Catalunya i el paper que pot representar en la història de la humanitat, per acabar dient: No hi ha cap raó per imposar la cultura per la força, puix que d'aquesta manera resta desvirtuada i corrompuda. La diferència que fa cada un en mantenir el seu punt de vista i defensar les seves idees, serà el que farà possible que el nostre poble pugui donar-se les mans amb els altres. La humanitat no té fronteres, i en tots els homes hem de veure els nostres germans i així com Kant afirmava que sols hi havia dues coses grans: el cel estelat damunt del seu cap i el sentiment del deure dins del seu cor, nosaltres hem de proclamar la bellesa de la terra, el cel i la mar de Catalunya i l'amor que sentim per totes les coses de la nostra Pàtria i per tots els ideals de la fraternitat.

L'il·lustre conferenciant, que havia estat interromput diverses vegades per aplaudiments, fou saludat, en acabar, amb una perllongada i xarrososa ovació.

L'apoteosi del dia 20

El parlamentarisme a Catalunya

Hom ha dit i repetit, manta vegada, que el nostre Poble no tenia tradició parlamentària; que més de dos-cents anys d'estar orfes de Parlament català serien un gros obstacle per al normal desenrotllament del nostre parlamentarisme.

Obliden que els catalans han pres part en el Congrés espanyol i que els nostres homes s'hi han destacat sovint. Cent anys de parlamentarisme espanyol tenen que pesar i pesen en la formació parlamentària nostrada, però sen-

se deformar, és d'esperar-ho, la tradició racial de les Corts catalanes, model de sobrietat i senzillesa, que si no tingueren grans oradors, donaren un relleu merescut a les peroracions de Margarit i de Pau Claris.

En reprendre la història parlamentària catalana, cal esperar que serà continuada la tradició liberalíssima de les Corts Catalanes, que tothora foren un baluard de llibertat i justícia. I el destí ha volgut que les noves Corts Catalanes s'alcessin damunt d'aquells baluards d'oprobri que aixecà el despotisme borbònic. De tal forma, que podem dir que el nostre Parlament serà alçat damunt la pols calcinada dels màrtirs, regada per la sang i suor dels que allí patiren persecució pel despotisme i absolutisme borbònic.

Fa cent anys que allà hi aixecava les forques el fatídic compte d'Espanya.

I ara, Macià, amb la seva fe il·limitada en els destins de Catalunya, ha venjat la nostra Pàtria, alçant allà mateix l'instrument representatiu de la sobirania catalana.

On solament se sentia el soroll de les armes, els crits de les sentinelles, els gemecs dels empresonats i el plany dels torturats, ressonaran ara les veus serenes i amara-des de patriotisme dels representats del Poble català.

I ha estat perquè en nosaltres portem més l'esperit d'Esparta que el d'Atenes.

C. PADRO

Per Catalunya !! Allisteu-vos a les Joventuts d'Esquerra, Estat Català.

Del moment

VILALTA I VIDAL, PRESIDENT DE LA COMISSIÓ MUNICIPAL DE CULTURA

El nostre bon amic i consoci N'Antoni Vilalta i Vidal, ha estat anomenat President de la Comissió de Cultura. En Vilalta a aquesta Presidència, és tota una garantia de que serà continuada per la Comissió la tasca excel·lent, iniciada i desenvolupada sota el govern dels nostres amics Comes, primer, i Casanellas després. Però, a més a més, En Vilalta, que junta la nova Presidència amb la tinència d'Alcaldia del Districte vuitè, que coneix les necessitats de Gràcia i estima la nostra barriada, farà possible la creació dels Grups escolars de que tan mancat està el Districte vuitè, ja que fora el de La Farigola. tot el demés són escoles anacròniques, mancades de les condicions higièniques més elementals, insuficients sota el punt de vista pedagògic. Nosaltres no dubtem que el problema escolar de Gràcia serà endegat i portat a una solució satisfactòria per l'amic Vilalta. I ell sap que, per això, compta amb tota l'adhesió i ajut del "Casal".

ELS CARRERS DE GRACIA

El "Casal" s'ha adreçat als digníssims Alcalde de Barcelona, Tinent d'Alcalde del Districte vuitè i President de la Comissió de Rotulació, demanant-los que en procedir al canvi de nom dels carrers de la nostra barriada hom tingui més en compte els noms de catalans il·lus-

tres, glòries de la nostra Pàtria, del que ho han estat fins ara. No ho hem fet per xenofòbia, ni per un particularisme aguditzat. Ho hem fet perquè passa de mida el nombre de carrers de Gràcia batejats amb noms forasters, que són molt mereixedors d'ésser esculpits en marbres, però seria millor que anessin repartits per tot Barcelona, en lloc de concentrar-los gairebé tots ací dalt a Gràcia. Ni tan sols demanem que els treguin. Però ens sembla que tota la corrua de carrers nostres que porten noms de Sants, de Santes i d'altres galindaines per l'estil, que sobren en una ciutat laica com la nostra, podrien molt bé compensar —en ésser substituïts per noms de catalans il·lustres o particularitats de la nostra història o de la nostra geografia dignes d'ésser rememorades— l'allau de noms forasters que s'hi ha vessat fins ara. Per totes aquestes raons, doncs, esperem veure'ns aviat atesos per les nostres autoritats municipals.

L'OBRA DE CATALANITZACIO

Segueix el curs elemental de Llengua i Literatura catalana que, organitzat per la Comissió de Cultura, dona al nostre "Casal" el Prof. Antoni Jaume i Padròs. Podem afirmar que és un èxit, tant pel nombre i qualitat dels alumnes matriculats, com pels progressos llurs. El Consell del "Casal" ha projectat fer, en acabar el curs, unes proves entre els alumnes que més s'hagin distingit per llur assiduitat i laboriositat, en què seran diputats valuosos premis oferts pels individus del Consell.

També ofereix el "Casal" la seva col·laboració a tots aquells industrials i particulars de Gràcia que sentin l'impuls patriòtic de catalanitzar les manifestacions de llur comerç o activitats. A aquest efecte, la Comissió de Cultura curarà de retornar, en el termini de vint-i-quatre hores, degudament redactats en català i corregits, tots aquells escrits, documents, etc., que li siguin tramesos per al seu examen pels veïns de Gràcia. Aquests serveis són, no cal dir-ho, completament desinteressats i gratuïts.

OPISSO AL "CASAL"

L'excel·lent dibuixant Ricard Opisso, ha visitat el nostre "Casal". Com a record d'aquesta visita ens ha deixat al Llibre d'honor una bella mostra del seu art; és el dibuix que publiquem a primera plana i que ultra la seguretat i justesa del traç, revela els sentiments catalans i liberals de que està amarat Ricard Opisso. Molt agraïts.

HOMENATGE A LES JOVENTUTS D'ESQUERRA. ESTAT CATALA

El propassat dia 3, tingué lloc al Palau Nacional de Montjuïc, organitzat per Esquerra Republicana de Catalunya, un gran Festival a honor de les Joventuts d'Es-

querra. Estat Català, al qual ultra assistir-hi els diputats a Corts Catalanes que amb llur presència enaltiren la festa, fou honorat pel nostre il·lustre i venerable President Francesc Macià, a qui es féu ofrena d'una preciosa ensenya de les Joventuts costejada per subscripció popular entre els afiliats a dites Joventuts. Les d'aquest "Casal" i del Districte vuitè hi contribuïren esplèndidament a l'ensem que molts altres socis d'aquesta Entitat, als quals remerciem.

Per la seva brillantor, senzillesa, patriotisme i vibració ciutadana quedarà aquesta festa ben fixada a la memòria de tots els grans patriotes que hi assistiren, ja que en ella ens era confirmat el reconeixement oficial a la nostra força i a l'ajut abnegat que hem portat en aquests darrers temps en sacrificis pel bé de la nostra Pàtria i per la victòria que finalment ha assolit Esquerra Republicana de Catalunya.

Porteu un soci i regaleu un llibre. Així farem gran el nostre "Casal" i nodrirem la nostra Biblioteca.

VETLLADES TEATRALS

Organitzada pel quadre escènic del "Casal", tingué lloc el dia 7 del passat desembre una Vetllada teatral en homenatge als socis del "Casal" elegits Diputats a Corts catalanes. Es celebrà a la Sala d'espectacles de *La Violeta Gracienca* i hi assistiren els Diputats Nicolau Battestini, Martí Barrera, Amadeu Coldeforns i Joan B. Soler i Bru. Els Diputats Ventura Gassol i Puig i Ferrer, excusaren llur assistència. També hi assistí el consoci i Tinent d'Alcalde del Districte vuitè Antoni Vilalta i Vidal, acompanyat de la seva distingida esposa. Una nombrosa concurrència de socis i amics del "Casal" omplenava la Sala d'espectacles, que oferia un aspecte brillantíssim.

Foren posades a escena, el drama en tres actes del plorat poeta Ignasi Iglésies, *El Cor del Poble* i la xistosa comèdia en un acte *Cura de Moro*.

Sota la encertada direcció escènica d'A. Callicó, prengueren part a la representació els consocis: R. Bordas, J. Borràs, E. Brunet, E. Castellet, J. Costa, M. Hurtado, J. Roca, D. i P. Segú, completant el quadre escènic la senyora Vendrell i la senyoreta Cailà. Tots ells s'esforçaren en reeixir i és just consignar que ho aconseguiren. Perquè la representació es féu tota planera i donava la impressió de què els intèrprets no eren uns senzills i entusiastes "aficionats", que treballaven sense posseir un coneixement acabat de les taules i dels papers respectius, sinó que eren artistes i ben capacitats. Per això els elogis foren unànims i els aplaudiments entusiastes.

PERE BADOSA
ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

Volem consignar, també, com el nen Sorribas demostrà posseir unes qualitats envejables de rapsoda, recitant en un dels intermedis dues poesies patriòtiques que emocionaren els concurrents.

El mateix quadre escènic ha organitzat, per al dia 22 de gener, una altra vetllada, en que serà posada en escena l'emocionant obra dramàtica *El misteriós Jimmy Samson*.

Per a detalls, dirigir-se al "Casal" totes les nits, de 10 a 12.

OFRENA AL SENYOR MACIÀ

La Secció femenina del nostre "Casal" féu ofrena a l'honorable President de la Generalitat, en ocasió de celebrar la seva festa onomàstica, d'un ric abrigall de llit treballat per elles mateixes, amb materials adquirits per subscripció entre els socis i brodat damunt calques dibuixades pel nostre amic i consoci J. Borràs. El senyor Macià agrai d'una manera especial, d'entre totes les ofrenes que rebé el dia del seu sant, la que li oferiren les dones del nostre "Casal" en prova de l'afecte i estima que tots li portem.

COMISSIÓ DE CULTURA

Ha quedat constituïda la Comissió de Cultura del nostre Casal", la qual, sota la presidència del doctor Benet Mori, portarà a terme les activitats culturals que la vida brillant de la nostra entitat requereix.

Per tal de fer més viable i eficaç la seva actuació, s'ha subdividit en ponències, les quals han quedat integrades pels consocis següents:

Ponència d'Estudis Catalans. — Rafael Lòpez i Llausàs, Antoni Jaume i Padròs, Marc Aureli Vila, Pere Badosa i Joaquim Barri.

Ponència d'estudis econòmics, jurídics i socials. — Marc Aureli Vila, Lluís Rubinat, Joaquim Pujol, Joan Armadà, Pere Badosa i Josep Fresno.

Ponència de Ciències. — Benet Mori, Antoni Capellas, Laureà Sostres, Joaquim Barri i Eduard del Campo.

Ponència d'Art. — Joan Rebull, Benet Mori, Joan Armadà, Pere Badosa i Joaquim Pujol.

Ponència de Biblioteca. — Joaquim Martínez, Joaquim Barri, Joan Rebull i Rafael Lòpez i Llausàs.

Actuarà de Secretari general de la Comissió de Cultura, N'Ignasi Gual i Molló, i de Vice-Secretari En Joaquim Barri, els quals estan, des d'ara, a disposició de tots els socis per a les consultes que vulguin fer-los.

VISITA A LA BARCELONA-VELLA

Diumenge, dia 18 de desembre, tingué lloc aquesta visita, sota la direcció del vocal de la Comissió de Cultura, En Marc Aureli Vila. Amb ella, hom cercava reviure en els nostres antics monuments les pàgines de la història de la Pàtria catalana. Hi foren invitats tots els socis i d'una manera especial la Secció femenina.

SECCIÓ FEMENINA

Les dones del "Casal" desenvolupen una obra d'assistència social considerable, però que ho seria més, encara, si tots els socis i sòcies possessin voluntat en ajudar-les.

El dia 18 de juliol, tingué lloc un repartiment de més de dos-cents vestidets a infants necessitats de la barriada, juntament amb pilotes i llepolies.

El 15 d'agost, festa major de Gràcia, se celebrà una gran festa precedida d'un suculent dinar amb arròs, rostit, xampany, fruita, galetes i gelat. Dinaren 105 infants d'ambdós sexes que foren obsequiats, després del dinar, amb putxinellis i pallassos.

Per al dia primer d'any, les nostres sòcies preparen una nova festa que volen que superi a totes les altres en esplendidesa i entusiasme. Per això demanen a tots el seu ajut desinteressat que servirà per endolcir i alegrar la vida d'uns infants que cal que pugin plens d'amor a Catalunya i al nostre Avi.

MOVIMENT DE SOCIS

Altes fins 30 novembre	562
Baixes per manca de pagament	8
" voluntàries	57 65
<i>Total</i>	497

ERNEST VENTOS I ROVIRA I VIRGILI AL CASAL

Han constituït dos aconteixements, les conferències donades per aquests dos homes d'Esquerra.

La conferència de Rovira i Virgili, plena de doctrina, serà donada en extens al proper número del Butlletí.

REPARTIMENT DE BONS

Els regidors ciutadans Companys, Jover i Vilalta han enviat al "Casal" per tal que fossin repartits a famílies necessitades, bons triplicats de pa, arròs i carn. Així mateix, l'emisora Ràdio-Barcelona ha enviat vales per canviar amb flassades.

La Secció femenina ha tingut cura de fer-los arribar a mans de persones necessitades.

Moltes gràcies, en nom de totes elles.

Llegiu cada dia « L'Opinió » i « La Humanitat ».
Compreu cada dissabte « La Campana de Gràcia ».

MOVIMENT DE CAIXA FINS A 31 OCTUBRE 1932			
ENTRADES		SORTIDES	
Préstecs	1.285.—	Mobiliari	2.343.60
Cèdules	1.325.—	Lloguers	1.350.—
Quotes de Socis	2.849.10	Diversos (Butlletí, Impremta, Llum, Telèfon, etcètera)	2.802.75
Donatius	692.—	En Caixa	129.50
Anuncis Butlletí	74.75		
Cafè	200.—		
Total	6.625.85	Total	6.625.85

Escamas Soms
Venda d'oli d'oliva

CASA SOMS

Castillejos, 369 - Telèfon 50697

Anís Morera
Rom Manzanillo
Ponche Morera

Qualitats del PONCHE MORERA

Beguda selecta, exquisida que reuneix les exigències del mes refinat paladar i pel seu aroma es una deliciosa beguda. Te qualitats diu estives, ja que en la seva composició hi entren unes plantes que de molt temps són les escullides per les eminències mèdiques. Deleixen el paladar, enforceixen el sistema muscular, tonifiquen l'aparell digestiu, activant el seu funcionament, estimulant l'intel·ligència

Destileria: Nápol, 195 - Barcelona

Estació Drassanes
(Auto - Servei)

Benzina - Petrolí - Lubrificants

Francesc Layret, 25

Academia
Graciencia

Ensenyança Elemental, Superior, Comerç, Idiomes, Batxillerat, etc. Taquigrafia catalana i castellana en tres mesos. - Les Senyoretes en Taules separades.

L'ACADEMIA GRACIENCIA completa 20 anys d'èxits
Director i Professors titulars. Res d'intrussos.

Salmerón, 87. 1.º

Foto - Estudi Riera
i
Arribes

Retrats al bromuro i sèpia - Postals reclams
Treballs per a aficionats, perfecció, economia

Travassera, 26 BARCELONA
(Prop del C. de Salmerón)

DISPONIBLE

“Mostuva”

Suc natural de raïm - No conté alcohol

Beguda sana, nutritiva i antitòxica

Els metges la recomanen com aliment en els casos de febres, convalescents, persones d'edat avançada, tuberculosos i en totes les dolències de l'aparell digestiu.

La millor beguda per a substituir el vi i tota altra beguda alcohòlica

Demani's als establiments de farmàcia i queviures

CASA SORRIBAS - Llúria, 62 i Salmeron, 222

Senyora.....

Una perfecta confecció
l'obtindrà cosint amb

... de venda
en bobines de 500 i 200 yds.

ALIMENTS VEGETARIANS I DE REGIM

per a sans i per a malalts de :

Estòmac - Intestins - Diabetis - Tubercu-
losos - Neurastènics - Debilitats

Productes especials per a nens

CASA SORRIBAS

Llúria, 62 - Telèfon 13728

Salmeron, 222 - Telèfon 78908

CIUTADANS

*Si voleu vestir amb pocs
diners i ben elegants*

aneu

a can

BASTIDA

Passeig de Gràcia, 18 - Tel. 15247

Proveu les exquisides Gassoses

IDEAL

Fàbrica d'aigües carbòniques

LA IDEAL

Igualtat, 273

Barcelona

Medicaments Vegetals “LAVINTERN”

GUARIMENT de totes les malalties cròniques per
mitjà de plantes medicinals.

Lavintern N.º 1 - Depuratiu: laxant-estrenyiment.

Lavintern N.º 2 - Estòmac - Intestins.

Lavintern N.º 3 - Tós - Asma - Bronquitis.

Lavintern N.º 4 - Diabetis - Albuminúria.

Lavintern N.º 5 - Antinerviós - Calmant.

Lavintern N.º 6 - Reuma - Gota - Mal de pedra.

VAL - OBSEQUI

Medicaments Vegetals “LAVINTERN”
Bonavista, 9 - Laboratori - BARCELONA

Molt Srs. meus: Serviu-vos enviar-me gratuïta-
ment el llibre “EL SEGURO DE LA SALUD”.

Adreça: Carrer.....

Població:.....

Nom i cognoms:.....